

projekt

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU

z dnia2016 r.
w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody
„Torfowisko Pobłockie”

Na podstawie art. 19 ust. 6, w związku z art. 20 ust. 3 i 5 oraz art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 ze zm.¹⁾), zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Pobłockie”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie torfowiska typu atlantyckiego ze stanowiskiem woskownicy europejskiej oraz zbiorowisk bagiennych, leśnych i zaroślowych.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) obniżenie poziomu wód gruntowych w obrębie całego torfowiska;
- 2) ekspansja drzew na teren całego torfowiska;
- 3) bezpośrednie sąsiedztwo pól i osad ludzkich;
- 4) gospodarcze wykorzystywanie torfowiska w przeszłości;
- 5) Powiązanie warunków wodnych torfowiska z układem melioracyjnym odwadniającym grunty rolne;
- 6) zachowanie cennych przyrodniczo siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej²⁾: 4010 wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym (*Ericion tetralix*), 7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), 7120 torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuzeria-Caricetea*), 91D0 - bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi- Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi- Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne;
- 7) położenie rezerwatu w obszarze Natura 2000 Torfowisko Pobłockie PLH220042.

§ 3. 1. Mapę obszaru Natura 2000 Torfowisko Pobłockie PLH220042 będącego rezerwatem wskazuje załącznik nr 1 do zarządzenia.

2. Opis granic obszaru Natura 2000 Torfowisko Pobłockie PLH220042 będącego rezerwatem wskazuje załącznik nr 2 do zarządzenia.

¹⁾ Zmiany ustawy wynikają z Dz. U. z 2014 r. poz. 926, z 2015 r. poz. 1045, z 2016 r. poz. 422 oraz z M.P. z 2015 r. poz. 1064.

²⁾ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

§ 4. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 5. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 6. Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Torfowisko Pobłockie PLH220042 określa załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 7. Cele działań ochronnych w stosunku do poszczególnych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Torfowisko Pobłockie PLH220042 określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

§ 8. Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej, z podaniem rodzaju, zakresu oraz lokalizacji tych działań określa załącznik nr 6 do zarządzenia.

§ 9. Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Torfowisko Pobłockie PLH220042, ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania określa załącznik nr 7 do zarządzenia.

§ 10. Lokalizację działań ochronnych określa załącznik nr 8 do zarządzenia.

§ 11. 1. Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Torfowisko Pobłockie PLH220042 oraz realizacji celów działań ochronnych określa załącznik nr 9 do zarządzenia.

2. Podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie działań wskazanych w załączniku 8 do zarządzenia jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku.”

§ 12. Określa się następujące ustalenia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głównicyce, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych:

W otulinie rezerwatu:

- 1) zachować dotychczasowy sposób użytkowania gruntów leśnych, użytków zielonych i nieużytków;
- 2) nie zmieniać na grunty orne (R) użytków gruntowych oznaczonych jako: Ls, Lz, Ł, Ps, N;
- 3) dopuścić nową zabudowę na terenach użytków gruntowych oznaczonych jako: B, Br, Bi, Bp, dr oraz na gruntach położonych w odległości do 150m od drogi wojewódzkiej nr 213;
- 4) nie odprowadzać ścieków, za wyjątkiem terenów użytków gruntowych opisanych w pkt 3), na których dozwolone jest odprowadzanie ścieków do zbiorników bezodpływowych;

- 5) nie prowadzić robót polegających na pogłębianiu rzędnej dna istniejących rowów i kanałów oraz rzek zbierających wody z terenów rolniczych i leśnych;
- 6) nie budować nowych rowów i kanałów melioracyjnych.

§ 13. Określa się następujące wskazania do zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głównyzyce:

W uchwale nr 93/R/2012 z dnia 23 stycznia 2012 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Głównyzyce:

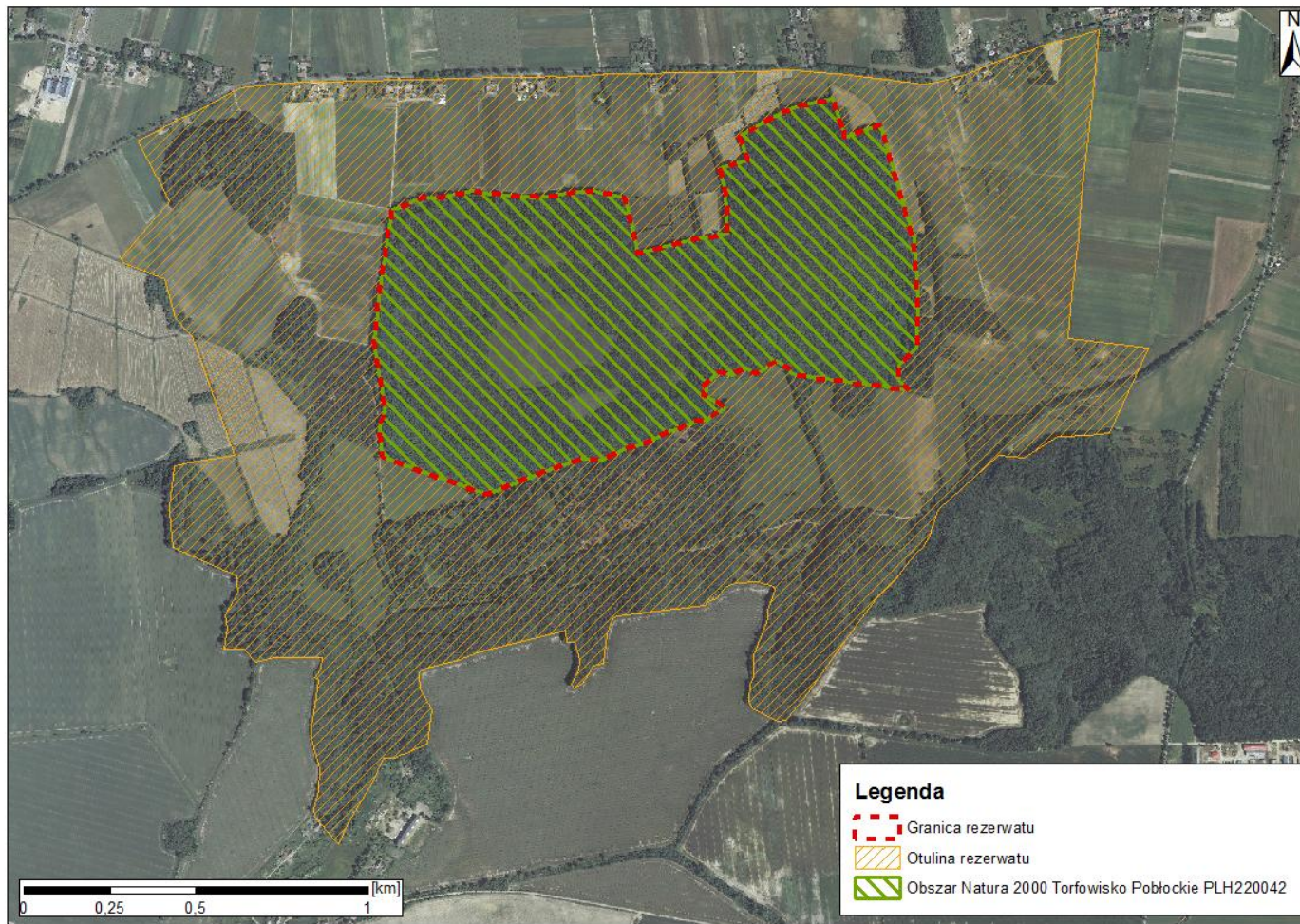
- 1) wprowadzić zapisy umożliwiające rozwój osadnictwa w miejscowości Pobłocie ukierunkowane poza obszar otuliny rezerwatu (z wyjątkiem gruntów dopuszczonych do zainwestowania określonych w §11 pkt 4;
- 2) w rozdziale 7.10 Regulacja stosunków wodnych wprowadzić zapis zapewniające właściwy poziom (stanu) wód gruntowych i powierzchniowych, co wymagać może podjęcia następujących kierunków zagospodarowania przestrzennego:
 - a) regulacja, konserwacja kanałów melioracji wodnych podstawowych z zachowaniem przepisów szczegółowych,
 - b) udroźnienie i odtworzenie istniejących urządzeń melioracji wodnych szczegółowych oraz ich bieżąca konserwacja z zachowaniem przepisów szczegółowych.

§14. Traci moc rozporządzenie Nr 92/06 Wojewody Pomorskiego z dnia 11 grudnia 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Pobłockie”.

§15. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik nr 1

Mapa Obszaru Natura 2000 Torfowisko Pobłockie PLH220042 będącego rezerwatem.

Załącznik 2

Opis granic obszaru Natura 2000 Torfowisko Pobłockie PLH220042 będącego rezerwatem.

Wykaz współrzędnych punktów załamania wierzchołków granicy obszaru Natura 2000 Torfowisko Pobłockie PLH220042 będącego rezerwatem wykonanych w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992.

Lp.	x	y	Lp.	x	y	Lp.	x	y
1	752728,66	402479,01	36	752500,54	401167,28	71	751872,44	402027,84
2	752823,56	402447,95	37	752470,48	401161,09	72	751878,74	402043,96
3	752801,51	402352,46	38	752294,41	401135,84	73	751887,87	402088,98
4	752784,51	402308,11	39	752289,92	401135,19	74	751891,29	402091,06
5	752771,13	402279,18	40	752207,26	401126,28	75	751894,20	402092,82
6	752741,81	402228,67	41	752193,08	401124,54	76	751896,91	402094,45
7	752712,96	402176,39	42	752161,27	401120,32	77	751922,53	402137,04
8	752642,95	402201,27	43	752125,71	401115,61	78	751963,01	402072,28
9	752619,44	402120,37	44	752109,83	401113,52	79	751972,08	402084,79
10	752555,96	402136,82	45	752091,92	401116,72	80	751981,75	402072,08
11	752549,54	402137,05	46	752061,77	401121,88	81	752028,98	402120,15
12	752431,59	402141,30	47	752025,70	401127,91	82	752017,10	402158,22
13	752417,53	402071,55	48	751989,05	401134,15	83	752038,97	402194,97
14	752415,45	402061,24	49	751951,80	401140,47	84	752020,08	402228,04
15	752399,06	401989,97	50	751943,14	401141,98	85	752057,41	402282,29
16	752373,42	401883,11	51	751914,84	401146,67	86	752036,76	402320,88
17	752409,91	401874,31	52	751896,64	401140,51	87	752020,03	402330,27
18	752467,08	401860,51	53	751873,22	401130,00	88	752018,33	402344,00
19	752528,17	401845,77	54	751848,93	401132,05	89	752014,82	402372,34
20	752535,33	401844,04	55	751834,88	401133,15	90	751988,28	402586,82
21	752554,07	401750,78	56	751780,17	401137,41	91	751972,17	402672,38
22	752552,31	401705,89	57	751733,33	401270,13	92	752003,69	402641,79
23	752551,77	401696,90	58	751669,77	401443,03	93	752046,22	402642,66
24	752535,23	401594,33	59	751741,70	401626,18	94	752097,37	402694,71
25	752535,56	401586,51	60	751772,90	401720,03	95	752261,32	402697,80
26	752537,71	401536,07	61	751770,78	401776,86	96	752304,64	402694,07
27	752542,95	401486,06	62	751803,32	401847,00	97	752343,86	402690,69
28	752549,05	401426,39	63	751809,69	401873,59	98	752413,84	402684,67
29	752552,96	401403,18	64	751810,49	401876,94	99	752414,22	402684,56
30	752549,82	401386,28	65	751817,11	401904,60	100	752720,08	402595,34
31	752536,92	401318,63	66	751819,92	401909,85	101	752748,38	402587,09
32	752535,07	401286,16	67	751827,17	401923,43	102	752725,98	402527,41
33	752533,80	401251,05	68	751855,56	401976,58	103	752710,09	402485,09
34	752504,37	401184,19	69	751860,21	401998,28	104	752728,66	402479,01
35	752502,04	401178,92	70	751866,60	402012,89			

Załącznik nr 3

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków.

Lp.	Identyfikacja zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
Zagrożenia wewnętrzne		
1.	<p>ISTNIEJĄCE: Utrzymujące się przesuszenie torfowiska, skutkujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zahamowanie procesów torfotwórczych, b) murszenie i mineralizacja torfu, c) degradacja zbiorowisk na glebach torfowych, ustępowanie fitocenozy nieleśnych i gatunków właściwych dla otwartych torfowisk wysokich, d) ekspansja gatunków drzewiastych. 	<p>1) Zahamowanie odpływu wody z torfowiska poprzez system piętrzeń na rowach, stopniowe podnoszenie poziomu wody w obrębie torfowiska i jego otuliny poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) budowę maksymalnie 6 zastawek piętrzących o stałym, bądź regulowanym poziomie piętrzenia: <ul style="list-style-type: none"> - 5 sztuk na rzece Skórzynce, piętrząca na wysokość co najmniej 24 m n.p.m. z kaskadowym obniżeniem o ok. 10 cm na każdej zastawce (przed istniejącymi przepustami: 145g i 145a - w granicach rezerwatu oraz na działkach ewidencyjnych: 355 i 356 obręb Rzuszcze - w granicach otuliny rezerwatu), - 1 sztuka na kanale „A” Pobłocie, u zbiegu działek ewidencyjnych 150 i 510 obręb Pobłocie (otulina rezerwatu) piętrząca do rzędnej 22,85 m n.p.m. (wysokość odpowiadająca wysokości piętrzeń wykonanych przez bobry tj. o 0,4m), b) alternatywą dla działania opisanego w lit. 1a) jest podniesienie przepustu pod drogą Rzuszcze-Przebędowo Słupskie, działka ewidencyjna nr 357 obręb Rzuszcze z rzędnej 22,65 m n.p.m. do rzędnej co najmniej 23,40 m n.p.m. (tj. o 1,35 m) - działanie obarczone ryzykiem dla upraw rolniczych w sąsiedztwie rezerwatu poprzez nieodbieranie wód z drenaży rolniczych; <p>2) usuwanie zadrzewień wprowadzonych na przesuszone fragmenty kopuły torfowiska;</p> <p>3) usuwanie samosiewów sosny i brzozy z kopuły torfowiska.</p>
2.	<p>ISTNIEJĄCE Zmiana warunków siedliskowych: zacienienie wrzosowisk i zarośli woskownicy przez gatunki drzewiaste.</p>	<p>1) Usuwanie drzew i samosiewów sosny i brzozy z kopuły torfowiska;</p> <p>2) przywrócenie optymalnych stosunków wodnych w obrębie kopuły torfowiska.</p>
3.	<p>ISTNIEJĄCE Stopniowe wkraczanie głównie siewek brzozy omszonej na skutek zjawiska sukcesji wtórnej.</p>	<p>Usuwanie drzew i samosiewów brzozy z kopuły torfowiska.</p>
4.	<p>ISTNIEJĄCE Rozprzestrzenianie się trzęślicy modrej w płatach siedliska boru bagiennego w wyniku ich przesuszenia.</p>	<p>Poprawa stosunków wodnych w obrębie płatów siedliska poprzez system mikropiętrzeń na rowach, stopniowe podnoszenie poziomu wody w obrębie torfowiska.</p>

5.	POTENCJALNE Rozprzestrzenianie się trzęślicy modrej w płatach siedlisk torfowiskowych w wyniku ich przesuszenia.	Przywrócenie optymalnych stosunków wodnych w obrębie kopuły torfowiska poprzez system piętrzeń na rowach, stopniowe podnoszenie poziomu wody w obrębie torfowiska.
6.	POTENCJALNE Możliwy negatywny wpływ wykonywanych działań na faunę i jej siedliska.	Wykonywanie działań ochronnych polegających na usuwaniu drzew i samosiewów sosny i brzozy w sposób zapewniający: a) wykonywanie prac poza sezonem lęgowym, tj. od początku września do końca lutego, b) usuwanie drzew na podłożu torfowym możliwie w okresie zalegania pokrywy śnieżnej i przy ujemnej temperaturze powietrza (zmrożonym gruncie).
Zagrożenia zewnętrzne		
1.	ISTNIEJĄCE Antropopresja (w tym: niekontrolowana penetracja rezerwatu powodująca płoszenie zwierząt, wydeptywanie, niszczenie roślinności zielnej, zbieractwo grzybów, jagód itp., zaśmiecanie terenu rezerwatu).	1) Wzmożenie kontroli terenu rezerwatu poza wyznaczonymi szlakami przez RDOŚ w Gdańsku we współpracy ze Strażą Leśną, Państwową Strażą Łowiecką i Policją; 2) utrzymanie oznaczenia granic rezerwatu i tablic informujących o obowiązujących zakazach.
2.	ISTNIEJĄCE Wysypywanie odpadów w obrębie rezerwatu.	1) Wzmożenie kontroli terenu rezerwatu przez RDOŚ w Gdańsku we współpracy ze Strażą Leśną, Państwową Strażą Łowiecką i Policją; 2) usuwanie niebezpiecznych dla życia zwierząt odpadów pochodzenia antropogenicznego, wg potrzeb.
3.	ISTNIEJĄCE: Funkcjonowanie urządzeń melioracyjnych odwadniających torfowisko. Prowadzenie prac melioracyjnych na terenie rezerwatu oraz jego otuliny. Odwadnianie torfowiska przebiegającymi przez rezerwat oraz w jego pobliżu rowami oraz istniejącą w sąsiedztwie sieć melioracyjną.	W otulinie torfowiska nie prowadzić następujących prac: a) konserwacja rzek, rowów i kanałów melioracyjnych poprzez ich odmulenie, b) budowa nowych rowów, kanałów melioracyjnych, czy drenów służących do odwadniania terenu przylegającego do rezerwatu, c) roboty polegające na pogłębieniu rzędnej dna istniejących urządzeń melioracyjnych.
4.	ISTNIEJĄCE: Eutrofizacja torfowiska na skutek rolniczego wykorzystania terenów położonych w zlewni bezpośredniej torfowiska	W otulinie rezerwatu: a) zachować dotychczasowy sposób użytkowania gruntów leśnych, użytków zielonych i nieużytków, b) nie zmieniać na grunty orne (R) użytków gruntowych oznaczonych jako: Ls, Lz, Ł, Ps, N.
5.	POTENCJALNE: Eutrofizacja torfowiska na skutek intensyfikacji rolniczego wykorzystania terenów położonych w zlewni bezpośredniej torfowiska.	W otulinie rezerwatu: a) zachować dotychczasowy sposób użytkowania gruntów leśnych, użytków zielonych i nieużytków, b) nie zmieniać na grunty orne (R) użytków gruntowych oznaczonych jako: Ls, Lz, Ł, Ps, N.
6.	POTENCJALNE: Eutrofizacja torfowiska na skutek intensyfikacji zabudowy w otulinie rezerwatu (w zlewni bezpośredniej torfowiska).	W otulinie rezerwatu: a) zachować dotychczasowy sposób użytkowania gruntów leśnych, użytków zielonych i nieużytków, b) dopuścić nową zabudowę wyłącznie na terenach użytków gruntowych oznaczonych jako: B, Br, Bi, Bp, dr oraz na gruntach położonych w odległości do 150m od drogi

		wojewódzkiej nr 213 .
7.	POTENCJALNE: Gospodarka leśna w otulinie rezerwatu, w szczególności rębnie na znacznych powierzchniach wzmagające spływ powierzchniowy w kierunku torfowiska.	Prowadzenie gospodarki leśnej w otulinie rezerwatu realizowanej poprzez: 1) kształtowanie struktury gatunkowej i przestrzennej lasu zgodnej z potencjałem siedliskowym lasu; 2) zachowanie ukształtowanych stosunków wodnych; 3) prowadzenie cięć sanitarnych, pielęgnacyjnych i rębnych w sposób zapewniający w maksymalnym stopniu ochronę gleby i roślinności.

Załącznik nr 4

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Torfowisko Pobłockie PLH220042.

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia ³⁾		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
1.	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony).		
2.	4010 wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym (<i>Ericion tetralix</i>)	1) K02 - ewolucja biocenotyczna, sukcesja; 2) J02.01 - zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie; 3) F04.02 - zbieractwo grzybów, porostów, jagód itp.; 4) G05.01 - wydeptywanie, nadmierne użytkowanie.		ad. 1) W niewielkim stopniu siedlisko jest narażone na zjawisko sukcesji wtórnej, przejawiającej się stopniowym wkraczaniem głównie siewek brzozy omszonej <i>Betula pubescens</i> . ad. 2) Pogorszenie warunków wodnych poprzez odwadnianie siedliska przebiegającymi przez siedlisko oraz w jego pobliżu rowami odwadniającymi oraz istniejącą w sąsiedztwie sieć melioracyjną. Zagrożeniem jest prowadzenie prac melioracyjnych na terenie obszaru Natura 2000 Torfowisko Pobłockie oraz na terenie bezpośrednio graniczącym z obszarem. Prace melioracyjne zagrażające siedlisku to konserwacja rzek, rowów i kanałów melioracyjnych poprzez ich odmulenie, budowę nowych rowów, kanałów melioracyjnych, czy drenów służących do odwadniania terenu przylegającego do granic obszaru Natura 2000 oraz prace polegające na pogłębieniu rzędnej dna istniejących urządzeń melioracyjnych. ad. 3) i 4) Niewielki wpływ na stan zachowania siedliska ma zbieranie owoców żurawiny błotnej i grzybów, przy okazji przejawiające się wydeptywaniem ścieżek na siedliskach oraz pozostawianiem pojedynczych odpadów.

³⁾ Kody zagrożeń, zgodnie z Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000, Wersja 2012.1, Załącznik nr 5 "Lista referencyjna zagrożeń, presji i działań Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, Europejska Agencja Środowiska (EEA), ostatnia aktualizacja: 12.04.2011 r."

			<p>1) K04 - międzygatunkowe interakcje wśród roślin; 2) H04.02 - wnoszenie azotu.</p>	<p>ad. 1) Aktualnie siedliska nie wykazują zmian związanych z międzygatunkową interakcją wśród roślin tj. z ekspansywnym wkraczaniem trzęślicy modrej, jednakże ze względu na zmienne warunki stosunków wodnych oraz możliwe przesuszenie terenu jest to zagrożenie potencjalne.</p> <p>ad. 2) Zagrożenie związane jest z depozycją amoniaku oraz jonów amonowych z powietrza. Depozycja ww. zanieczyszczeń może potencjalnie spowodować eutrofizację siedliska i zmiany w jego składzie gatunkowym. W związku z tym, że na chwilę obecną nie dostrzega się zmian gatunkowych w siedlisku, a na terenie otaczającym siedlisko oraz Torfowisko Pobłockie nie ma działalności powodującej emisję zorganizowaną azotu, jest to zagrożenie potencjalne.</p>
3.	7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	<p>1) J02.01 - zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie; 2) J03.01 - zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska; 3) F04.02 - zbieractwo grzybów, porostów, jagód itp.; 4) G05.01 - wydeptywanie, nadmierne użytkowanie; 5) K02 - ewolucja biocenotyczna, sukcesja; 6) M01.02 - susze i zmniejszenie opadów.</p>		<p>ad. 1) Obszar siedliska oraz teren graniczący z siedliskiem pocięty jest siecią rowów odwadniających oraz zauważoną mikroniwelacją terenu wspomaganą istniejącą na obrzeżach obszaru Natura 2000 Torfowisko Pobłockie oraz w jego granicy siecią melioracyjną. Odwodnienie w dalszym ciągu funkcjonuje i powoduje obniżenie poziomu wód gruntowych, przyspieszenie odpływu wód oraz spadek uwilgotnienia siedliska. Zagrożeniem jest prowadzenie prac melioracyjnych na terenie obszaru Natura 2000 oraz na terenie bezpośrednio graniczących z obszarem. Prace melioracyjne zagrażające siedlisku to konserwacja rzek, rowów i kanałów melioracyjnych poprzez ich odmulenie, budowę nowych rowów, kanałów melioracyjnych, czy drenów służących do odwadniania terenu przylegającego do Torfowiska Pobłockiego oraz prace polegające na pogłębieniu rzędnej dna istniejących urządzeń melioracyjnych.</p> <p>Ad. 2) Zaburzenie cech siedliskowych przejawia się występowaniem wrzosu <i>Calluna vulgaris</i>, co związane jest z zaburzeniami stosunków wodnych – przesuszeniem.</p> <p>ad. 3) i 4) Niewielki wpływ na stan zachowania siedliska ma zbieranie owoców żurawiny błotnej i grzybów, przy okazji przejawiające się wydeptywaniem ścieżek na siedliskach oraz pozostawianiem pojedynczych odpadów.</p> <p>ad. 5) Siedlisko jest narażone na zjawisko sukcesji wtórnej, przejawiającej się stopniowym wkraczaniem siewek drzew gatunku: sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> oraz brzoza omszona <i>Betula</i></p>

				<p><i>pubescens</i>.</p> <p>ad. 6) Z uwagi na ombrofilny typ zasilania torfowiska wysokie są narażone na susze poprzez spadek wysokości opadów atmosferycznych oraz zmiany częstotliwości opadów atmosferycznych. W 2014 roku obserwowany był niedostatek opadów, skorelowany zarówno z łagodną zimą, która przyniosła niewielkie zasoby śniegu, jak i z dalszymi porami roku, które nie obfitowały w opady deszczu. Powiązanie zagrożenia związanego z istniejącą infrastrukturą odwadniającą wraz ze zmniejszeniem opadów wpływa negatywnie na siedlisko przyrodnicze.</p>
			<p>1) K04 - międzygatunkowe interakcje wśród roślin; 2) H04.02 - wnoszenie azotu.</p>	<p>ad. 1) Aktualnie siedliska nie wykazują zmian związanych z międzygatunkową interakcją wśród roślin tj. z ekspansywnym wkraczaniem trzęślicy modrej, jednakże ze względu na zmienne warunki stosunków wodnych oraz możliwe przesuszenie terenu jest to zagrożenie potencjalne.</p> <p>ad. 2) Zagrożenie związane jest z depozycją amoniaku oraz jonów amonowych z powietrza. Depozycja ww. zanieczyszczeń może spowodować eutrofizację siedliska i zmiany w jego składzie gatunkowym. W związku z tym, że na chwilę obecną nie dostrzegają się zmian gatunkowych w siedlisku, a w terenie otaczającym siedlisko oraz obszar Natura 2000 nie ma działalności powodującej emisję zorganizowaną azotu, to jest to zagrożenie potencjalne</p>
4.	7120 torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	<p>1) K02 - ewolucja biocenotyczna, sukcesja; 2) J02.01 - zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie; 3) J03.01 - zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska; 4) F04.02 - zbieractwo grzybów, porostów, jagód itp.; 5) G05.01 - wydeptywanie, nadmierne użytkowanie; 6) M01.02 - susze i zmniejszenie opadów.</p>		<p>ad. 1) Siedlisko jest narażone na zjawisko sukcesji wtórnej, przejawiającej się stopniowym wkraczaniem siewek drzew gatunku: sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> oraz brzoza omszona <i>Betula pubescens</i>.</p> <p>ad 2) Obszar siedliska oraz teren graniczący z siedliskiem pocięty jest siecią rowów odwadniających oraz zauważoną mikroniwelacją terenu wspomaganą istniejącą na obrzeżach obszaru Natura 2000 Torfowisko Pobłockie oraz w jego granicy siecią melioracyjną. Odwodnienie w dalszym ciągu funkcjonuje i powoduje obniżenie poziomu wód gruntowych, przyspieszenie odpływu wód oraz spadek uwilgotnienia siedliska. Zagrożeniem jest prowadzenie prac melioracyjnych na terenie obszaru Natura 2000 oraz na terenie bezpośrednio graniczących z obszarem. Prace melioracyjne zagrażające siedlisku to konserwacja rzek, rowów i kanałów melioracyjnych poprzez ich odmulenie, budowę nowych rowów, kanałów melioracyjnych, czy drenów służących do odwadniania terenu przylegającego do Torfowiska Pobłockiego oraz prace</p>

				<p>polegające na pogłębieniu rzędnej dna istniejących urządzeń melioracyjnych.</p> <p>ad. 3) Zaburzenie cech siedliskowych przejawia się występowaniem wrzosu <i>Calluna vulgaris</i> co związane jest z zaburzeniami stosunków wodnych – przesuszeniem.</p> <p>ad. 4) i 5) Niewielki wpływ na stan zachowania siedliska ma zbieranie owoców żurawiny błotnej i grzybów, przy okazji przejawiające się wydeptywaniem ścieżek na siedliskach oraz pozostawianiem pojedynczych odpadów.</p> <p>ad. 6) Z uwagi na ombrofilny typ zasilania torfowiska wysokie są narażone na susze poprzez spadek wysokości opadów atmosferycznych oraz zmiany częstotliwości opadów atmosferycznych. W 2014 roku obserwowany był niedostatek opadów, skorelowany zarówno z łagodną zimą, która przyniosła niewielkie zasoby śniegu, jak i z dalszymi porami roku, które nie obfitowały w opady deszczu. Powiązanie zagrożenia związanego z istniejącą infrastrukturą odwadniającą wraz ze zmniejszeniem opadów wpływa negatywnie na siedlisko przyrodnicze.</p>
			<p>1) K04 - międzygatunkowe interakcje wśród roślin; 2) H04.02 - wnoszenie azotu.</p>	<p>ad. 1) Aktualnie siedliska nie wykazują zmian związanych z międzygatunkową interakcją wśród roślin tj. z ekspansywnym wkraczaniem trzęślice modrej, jednakże ze względu na zmienne warunki stosunków wodnych oraz możliwe przesuszenie terenu jest to zagrożenie potencjalne.</p> <p>ad. 2) Zagrożenie związane jest z depozycją amoniaku oraz jonów amonowych z powietrza. Depozycja ww. zanieczyszczeń może spowodować eutrofizację siedliska i zmiany w jego składzie gatunkowym. W związku z tym, że na chwilę obecną nie dostrzega się zmian gatunkowych w siedlisku, a w terenie otaczającym siedlisko oraz obszar Natura 2000 nie ma działalności powodującej emisję zorganizowaną azotu, to jest to zagrożenie potencjalne.</p>
5.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuzerio-Caricetea</i>)	<p>1) K02 - ewolucja biocenotyczna, sukcesja; 2) J02.01 - zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie; 3) K04 - międzygatunkowe interakcje wśród roślin; 4) J03.01 - zmniejszenie lub utrata określonych cech</p>		<p>ad. 1) Siedlisko jest narażone na zjawisko sukcesji wtórnej, przejawiającej się stopniowym wkraczaniem siewek drzew gatunku: sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> oraz brzoza omszona <i>Betula pubescens</i>.</p> <p>ad. 2) Obszar siedliska oraz teren graniczący z siedliskiem pocięty jest siecią rowów odwadniających oraz zauważoną mikroniwelacją terenu wspomaganą istniejącą na obrzeżach obszaru Natura 2000 Torfowisko Pobłockie oraz w jego granicy siecią melioracyjną.</p>

		<p>siedliska;</p> <p>5) F04.02 - zbieractwo grzybów, porostów, jagód itp.;</p> <p>6) G05.01 - wydeptywanie, nadmierne użytkowanie.</p>		<p>Odwodnienie w dalszym ciągu funkcjonuje i powoduje obniżenie poziomu wód gruntowych, przyspieszenie odpływu wód oraz spadek uwilgotnienia siedliska. Zagrożeniem jest prowadzenie prac melioracyjnych na terenie obszaru Natura 2000 oraz na terenie bezpośrednio graniczących z obszarem. Prace melioracyjne zagrażające siedlisku to konserwacja rzek, rowów i kanałów melioracyjnych poprzez ich odmulenie, budowę nowych rowów, kanałów melioracyjnych, czy drenów służących do odwadniania terenu przylegającego do Torfowiska Pobłockiego oraz prace polegające na pogłębieniu rzędnej dna istniejących urządzeń melioracyjnych.</p> <p>ad. 3) Zagrożenie związane jest z występowaniem rodzimego gatunku ekspansywnego- trzęślicy modrej <i>Molinia caerulea</i>. Prawdopodobnie jest efektem silnego przesuszenia terenu w przeszłości, ale też obecnych wahań poziomu wód gruntowych. W związku z ekspansją tej rośliny następują znaczące zmiany w strukturze przestrzennej fitocenozy.</p> <p>ad. 4) Zaburzenie cech siedliskowych przejawia się występowaniem wrzosu <i>Calluna vulgaris</i> co związane jest z zaburzeniami stosunków wodnych – przesuszeniem.</p> <p>ad. 5) i 6) Niewielki wpływ na stan zachowania siedliska ma zbieranie owoców żurawiny błotnej i grzybów, przy okazji przejawiające się wydeptywaniem ścieżek na siedliskach oraz pozostawianiem pojedynczych odpadów.</p>
			H04.02 - wnoszenie azotu	<p>Zagrożenie związane jest z depozycją amoniaku oraz jonów amonowych z powietrza. Depozycja ww. zanieczyszczeń może spowodować eutrofizację siedliska i zmiany w jego składzie gatunkowym. W związku z tym, że na chwilę obecną nie dostrzega się zmian gatunkowych w siedlisku, a w terenie otaczającym siedlisko oraz obszar Natura 2000 nie ma działalności powodującej emisję zorganizowaną azotu, to jest to zagrożenie potencjalne.</p>
6.	91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii</i> -	<p>1) J02.01 - zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie;</p> <p>2) K04 - międzygatunkowe interakcje wśród roślin;</p> <p>3) F04.02 - zbieractwo grzybów, porostów, jagód itp.;</p>		<p>ad. 1) Obszar siedliska oraz teren graniczący z siedliskiem pocięty jest siecią rowów odwadniających oraz zauważoną mikroniwelacją terenu wspomaganą istniejącą na obrzeżach obszaru Natura 2000 Torfowisko Pobłockie oraz w jego granicy siecią melioracyjną. Odwodnienie w dalszym ciągu funkcjonuje i powoduje obniżenie poziomu wód gruntowych, przyspieszenie odpływu wód oraz spadek uwilgotnienia siedliska. Zagrożeniem jest prowadzenie prac melioracyjnych na terenie obszaru Natura 2000 oraz na terenie</p>

<p><i>Piceetum</i> i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne)</p>	<p>4) G05.01 - wydeptywanie, nadmierne użytkowanie; 5) J03.01 - zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska; 6) H01.05 - rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem.</p>	<p>bezpośrednio graniczących z obszarem. Prace melioracyjne zagrażające siedlisku to konserwacja rzek, rowów i kanałów melioracyjnych poprzez ich odmulenie, budowę nowych rowów, kanałów melioracyjnych, czy drenów służących do odwadniania terenu przylegającego do Torfowiska Pobłockiego oraz prace polegające na pogłębieniu rzędnej dna istniejących urządzeń melioracyjnych.</p> <p>ad. 2) Zagrożenie związane jest z miejscowo masowym występowaniem rodzimego gatunku ekspansywnego- trzęślicy modrej <i>Molinia caerulea</i>. Prawdopodobnie jest efektem silnego przesuszenia terenu w przeszłości, ale też efektem wahań poziomu wód gruntowych. W związku z ekspansją tej rośliny następują znaczące zmiany w strukturze przestrzennej fitocenozy.</p> <p>ad. 3) i 4) Niewielki wpływ na stan zachowania siedliska ma zbieranie owoców żurawiny błotnej i grzybów, przy okazji przejawiające się wydeptywaniem ścieżek na siedliskach oraz pozostawianiem pojedynczych odpadów.</p> <p>ad. 5) Zagrożeniem jest nadmiernie rozwijająca się borówka czernica <i>Vaccinium myrtillus</i>. Nie jest to gatunek charakterystyczny dla siedliska borów i lasów bagiennych. Jego obecność świadczy o zaburzonych stosunkach wodnych - nadmiernym przesuszeniu terenu.</p> <p>ad 6) Zagrożeniem jest eutrofizacja torfowiska na skutek rolniczego wykorzystywania terenów położonych w zlewni bezpośredniej torfowiska prowadząca do dopływu substancji biogenicznych na teren torfowiska.</p>
	<p>1) H04.02 - wnoszenie azotu; 2) H01.01 - zanieczyszczenie wód powierzchniowych z zakładów przemysłowych.</p>	<p>ad. 1) Zagrożenie związane jest z depozycją amoniaku oraz jonów amonowych z powietrza. Depozycja ww. zanieczyszczeń może spowodować eutrofizację siedliska i zmiany w jego składzie gatunkowym. W związku z tym, że na chwilę obecną nie dostrzega się zmian gatunkowych w siedlisku, a w terenie otaczającym siedlisko oraz obszar Natura 2000 nie ma działalności powodującej emisję zorganizowaną azotu, to jest to zagrożenie potencjalne.</p> <p>ad. 2) i 3) Ewentualne niepożądane substancje i związki chemiczne są przechwytywane przez rowy melioracyjne znajdujące się w granicach obszaru Natura 2000, pełniące funkcje rowów opaskowych wokół obszaru Natura 2000. Potencjalne zagrożenie wynika z możliwego zwiększenia dopływu substancji biogenicznych</p>

				związanych z budową obiektów emitujących ścieki bytowe i/lub przemysłowe w zlewni Torfowiska Pobłockiego.
--	--	--	--	---

Załącznik nr 5. Cele działań ochronnych.

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych
1.	3160 naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony)
2.	4010 wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym (<i>Ericion tetralix</i>)	Utrzymanie stanu ochrony siedliska na dotychczasowym poziomie (FV).
3.	7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Utrzymanie stanu ochrony siedliska na dotychczasowym poziomie (FV) poprzez poprawę wskaźników parametru struktura i funkcje: odpowiednie uwodnienie, obecność krzewów i drzew oraz melioracje odwadniające z poziomu U1 na FV.
4.	7120 torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	Poprawa stanu ochrony co najmniej do stanu niezadawalającego (U1), poprzez poprawę wskaźnika parametru struktura i funkcje: obecność krzewów i drzew z poziomu 40% na 10%.
5.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuzerio-Caricetea</i>)	Poprawa wartości wskaźnika wskaźników parametru struktura i funkcje obecność drzew i krzewów z poziomu 30% na 10%
6.	91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	Poprawa wartości wskaźnika parametru struktura i funkcje uwodnienie z poziomu U2 na poziom U1.

Załącznik nr 6. Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej, z podaniem rodzaju, zakresu oraz lokalizacji tych działań.

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych ⁴⁾
1.	Zablokowanie rowów i linii odpływu powierzchniowego z obszaru torfowiska.	Zablokowanie odpływu wody z płatów siedliska. Zablokowanie rowów i linii odpływu powierzchniowego poprzez wykonanie: 1) 19 przegród drewniano-ziemnych (podwójna drewniana ścianka szczelna, w odległości do 10m, z przestrzenią między ściankami wypełnioną ziemią i/lub torfem i/lub z wykorzystaniem drewna, gałęziówki zebranej podczas usuwania podrostu i nalotu drzew), piętrząca do rzędnej sąsiadującego z rowem terenu; 2) 2 zastawek piętrzących na wysokość co najmniej 24 m n.p.m. z kaskadowym obniżeniem o ok. 10 cm na każdej zastawce, Prace budowlane wykonać optymalnie w okresie jesiennym.	1) Rowy, w pododdziałach leśnych: 145i, 145d, 145f, 144k, 144f, 144g, 144d, 144a, 144d, 144b, 143j; 2) rzeka Skórzynka w pododdziałach leśnych 145g i 145a, przed istniejącymi przepustami.
2.	Usuwanie zadrzewień, samosiewów sosny i brzozy z powierzchni torfowiska.	Usuwanie drzew, ich podrostu i nalotu wg potrzeb - przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom zachodzącym w siedliskach torfowiskowych, poprzez utrzymanie odpowiednich warunków świetlnych w fitocenozach. Na powierzchni około 10,98 ha. Wykonywanie prac poza sezonem lęgowym, tj. od początku września do końca lutego w sposób zapewniający w maksymalnym stopniu ochronę gleby i roślinności.	Części pododdziałów: 144d, 145h, 144i, 142k, 143g, 143f, 143h, 142r, 143l.
3.	Usuwanie samosiewów sosny i brzozy zacierających włoską europejską	Powierzchnia - około 5,63 ha, wg potrzeb, optymalnie w okresie zimowym, po lodzie i śniegu. Usuwanie nalotu należy powtarzać do całkowitego odsłonięcia powierzchni, wg potrzeb.	Fitocenozy z włoską europejską w pododdziałach leśnych: 142k, 142r, 144d, 144f, 145b, 145c, 145d, 145h.
4.	Ograniczanie niekontrolowanej antropopresji.	1) Wzmocnienie kontroli terenu rezerwatu przez RDOŚ w Gdańsku we współpracy ze Strażą Leśną, Państwową Strażą Łowiecką oraz Policją; 2) utrzymanie oznaczenia granic rezerwatu, tablic informujących o obowiązujących zakazach i infrastruktury udostępniającej.	1) Cały obszar rezerwatu; 2) granice rezerwatu, miejsca udostępnione ⁵⁾ .

⁴⁾ Wg Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Damnica na lata 2011-2020.

⁵⁾ zgodnie z zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 29 lutego 2016 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Torfowisko Pobłockie”.

5.	Monitoring sukcesji drzew i krzewów na powierzchni wszystkich płatów siedlisk 4010, 7110, 7120, 7140.	Monitoring co 3-6 lat; powierzchnia płatów siedlisk – 10,98 ha; w razie pojawienia się nalotów drzew i krzewów – usuwanie wg potrzeb, zgodnie z pkt 2.	Części pododdziałów: 144d i 145h, 144i, 142k, 143g, 143f, 143h, 142r, 143l.
6.	Monitoring efektywności zabiegu - kontrola skuteczności działania odcinkowej likwidacji rowów odwadniających	1) Badanie głębokości zalegania pierwszej warstwy wodonośnej poprzez bieżące odczyty z diverów; 2) pomiary poziomu wód gruntowych w obszarze wokół wykonanych przegród wykonane przy pomocy odwiertów świdrem w punktach badawczych zlokalizowanych przed i za wykonaną przegradą, w celu ustalenia skuteczności przeprowadzonych działań ochronnych. Proponowane jest wykonanie 14 odwiertów (7 za przegradą, 7 przed przegradą) w odstępach 5-metrowych. Odwierty powinny być wykonane co 5 m w linii, w odległości 5 m od przegrody.	1) Istniejąca sieć diverów; 2) obszar wokół przegród: – na rowie R1 w wydzieleniu 145d, – R2 w wydzieleniu 145i, – R4 w wydzieleniu 144f, – R8 w wydzieleniu 144f, – R10 w wydzieleniu 144a, – R13 w wydzieleniu 143d.

Załącznik nr 7. Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Torfowisko Pobłockie PLH220042, ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania ⁶⁾	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie ⁷⁾
4010 Wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym (<i>Ericion tetralix</i>)	Zablokowanie odpływu wody z płatów siedliska. Zablokowanie rowów i linii odpływu powierzchniowego poprzez wykonanie: <ol style="list-style-type: none"> 1) 19 przegród drewniano-ziemnych (podwójna drewniana ścianka szczelna, w odległości do 10m, z przestrzenią między ściankami torfem i/lub innym materiałem bezpiecznym dla siedliska i/lub z wykorzystaniem drewna, gałęziówki zebranej podczas usuwania podrostu i nalotu drzew), piętrząca do rzędnej sąsiadującego z rowem terenu; 2) 2 zastawek piętrzących na wysokość co najmniej 24 m n.p.m. z kaskadowym obniżeniem o ok. 10 cm na każdej zastawce, Prace budowlane wykonać optymalnie w okresie jesiennym.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Rowy, w pododdziałach leśnych: 145i, 145d, 145f, 144k, 144f, 144g, 144d, 144a, 144d, 144b, 143j; 2) rzeka Skórzynka w pododdziałach leśnych 145g i 145a, przed istniejącymi przepustami. 	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku
	Usuwanie podrostu i nalotu drzew wg potrzeb - przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom zachodzącym w siedlisku, poprzez utrzymanie odpowiednich warunków świetlnych w fitocenozach. Na powierzchni około 1,36ha. wykonywanie prac poza sezonem lęgowym, tj. od początku września do końca lutego w sposób zapewniający w maksymalnym stopniu ochronę gleby i roślinności.	Płaty siedliska w części pododdziałów: 144d i 145h.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku
	Ograniczanie niekontrolowanej antropopresji poprzez: <ol style="list-style-type: none"> 1) wzmocnienie kontroli terenu rezerwatu i obszaru przez RDOŚ w Gdańsku we współpracy ze Strażą Leśną, Państwową Strażą Łowiecką oraz Policją; 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Cały obszar Natura 2000; 2) granice rezerwatu i obszar Natura 2000, miejsca wzdłuż udostępnionego szlaku⁸⁾. 	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku we współpracy ze Strażą Leśną, Państwową

⁶⁾ numeracja wydziałów wg Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Damnica na lata 2011-2020

³⁾ Podmioty odpowiedzialne za wykonanie działań w ramach posiadanych kompetencji.

⁸⁾ zgodnie z zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 29 lutego 2016 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Torfowisko Pobłockie”.

	2) utrzymanie oznaczenia granic rezerwatu obszar Natura 2000 i tablic informujących o obowiązujących zakazach.		Strażą Łowiecką oraz Policją
7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Zablokowanie odpływu wody z płatów siedliska. Zablokowanie rowów i linii odpływu powierzchniowego poprzez wykonanie: 1) 19 przegród drewniano-ziemnych (podwójna drewniana ścianka szczelna, w odległości do 10m, z przestrzenią między ściankami torfem i/lub innym materiałem bezpiecznym dla siedliska i/lub z wykorzystaniem drewna, gałęziówki zebranej podczas usuwania podrostu i nalotu drzew), piętrząca do rzędnej sąsiadującego z rowem terenu; 2) 2 zastawek piętrzących na wysokość co najmniej 24 m n.p.m. z kaskadowym obniżeniem o ok. 10 cm na każdej zastawce, Prace budowlane wykonać optymalnie w okresie jesiennym.	1) Rowy, w pododdziałach leśnych: 145i, 145d, 145f, 144k, 144f, 144g, 144d, 144a, 144d, 144b, 143j; 2) rzeka Skórzynka w pododdziałach leśnych 145g i 145a, przed istniejącymi przepustami.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku
	Usuwanie drzew, ich podrostu i nalotu - ograniczenie transpiracji wody i podniesienie jej poziomu w złożu poprzez usuwanie drzew i ich nalotu wg potrzeb. Na powierzchni około 7,93 ha. Należy pozostawiać charakterystyczne dla płatów siedliska, skarłowaciałe okazy sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i> . Wykonywanie prac poza sezonem lęgowym, tj. od początku września do końca lutego w sposób zapewniający w maksymalnym stopniu ochronę gleby i roślinności.	Płaty siedliska w części pododdziałów: 144d, 145h, 144i, 142k, 143g.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku
	Ograniczanie niekontrolowanej antropopresji poprzez: 1) wzmocnienie kontroli terenu rezerwatu i obszaru przez RDOŚ w Gdańsku we współpracy ze Strażą Leśną, Państwową Strażą Łowiecką oraz Policją; 2) utrzymanie oznaczenia granic rezerwatu i obszaru Natura 2000 i tablic informujących	1) Cały obszar Natura 2000; 2) granice rezerwatu i obszaru Natura 2000, miejsca wzdłuż udostępnionego szlaku ⁹⁾ .	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku we współpracy ze Strażą Leśną, Państwową Strażą Łowiecką oraz Policją

⁹⁾ zgodnie z zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 29 lutego 2016 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Torfowisko Pobłockie”.

	o obowiązujących zakazach.		
7120 torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	Zablokowanie odpływu wody z płatów siedliska. Zablokowanie rowów i linii odpływu powierzchniowego poprzez wykonanie: 1) 19 przegród drewniano-ziemnych (podwójna drewniana ścianka szczelna, w odległości do 10m, z przestrzenią między ściankami torfem i/lub innym materiałem bezpiecznym dla siedliska i/lub z wykorzystaniem drewna, gałęziówki zebranej podczas usuwania podrostu i nalotu drzew), piętrząca do rzędnej sąsiadującego z rowem terenu; 2) 2 zastawek piętrzących na wysokość co najmniej 24 m n.p.m. z kaskadowym obniżeniem o ok. 10 cm na każdej zastawce, Prace budowlane wykonać optymalnie w okresie jesiennym.	1) Rowy, w pododdziałach leśnych: 145i, 145d, 145f, 144k, 144f, 144g, 144d, 144a, 144d, 144b, 143j; 2) rzeka Skórzynka w pododdziałach leśnych 145g i 145a, przed istniejącymi przepustami.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku
	Usuwanie drzew, ich podrostu i nalotu - ograniczenie transpiracji wody i podniesienie jej poziomu w złożu poprzez usuwanie drzew i ich nalotu, wg potrzeb. Na powierzchni około 1,26 ha. Wykonywanie prac poza sezonem lęgowym, tj. od początku września do końca lutego w sposób zapewniający w maksymalnym stopniu ochronę gleby i roślinności.	Płaty siedliska w części pododdziałów: 143f, 143h.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku
	Ograniczanie niekontrolowanej antropopresji poprzez: 1) wzmocnienie kontroli terenu rezerwatu i obszaru przez RDOŚ w Gdańsku we współpracy ze Strażą Leśną, Państwową Strażą Łowiecką oraz Policją; 2) utrzymanie oznaczenia granic rezerwatu obszaru Natura 2000 i tablic informujących o obowiązujących zakazach.	1) Cały obszar Natura 2000; 2) granice rezerwatu i obszaru Natura 2000, miejsca wzdłuż udostępnionego szlaku ¹⁰⁾ .	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku we współpracy ze Strażą Leśną, Państwową Strażą Łowiecką oraz Policją
7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuzerio-Caricetea</i>)	Zablokowanie odpływu wody z płatów siedliska. Zablokowanie rowów i linii odpływu powierzchniowego poprzez wykonanie: 1) 19 przegród drewniano-ziemnych (podwójna	1) Rowy, w pododdziałach leśnych: 145i, 145d, 145f, 144k, 144f, 144g, 144d, 144a, 144d, 144b, 143j; 2) rzeka Skórzynka w pododdziałach	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku

¹⁰⁾ zgodnie z zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 29 lutego 2016 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Torfowisko Pobłockie”.

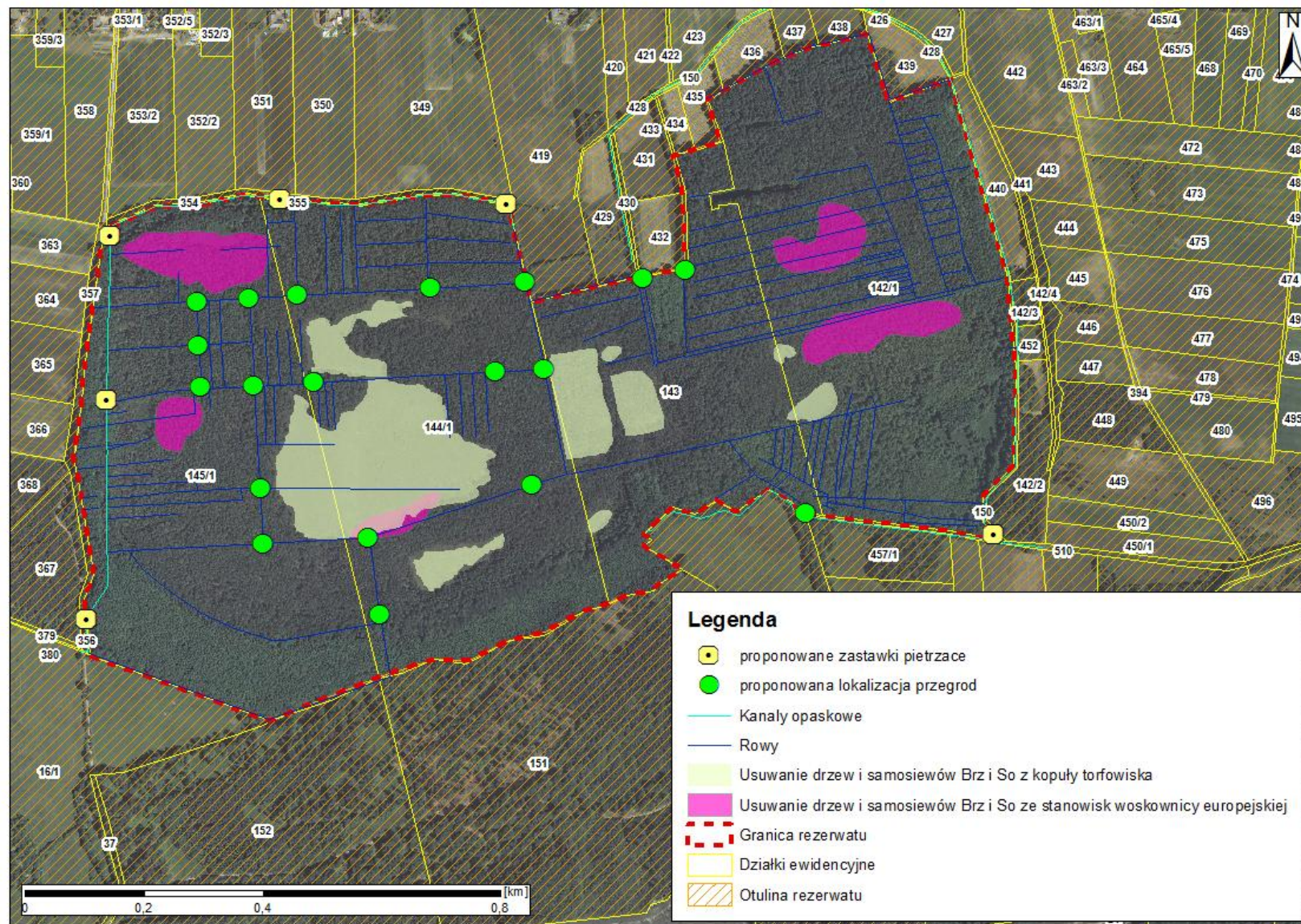
	<p>drewniana ścianka szczelna, w odległości do 10m, z przestrzenią między ściankami torfem i/lub innym materiałem bezpiecznym dla siedliska i/lub z wykorzystaniem drewna, gałęziówki zebranej podczas usuwania podrostu i nalotu drzew), piętrząca do rzędnej sąsiadującego z rowem terenu;</p> <p>2) 2 zastawek piętrzących na wysokość co najmniej 24 m n.p.m. z kaskadowym obniżeniem o ok. 10 cm na każdej zastawce,</p> <p>Prace budowlane wykonać optymalnie w okresie jesiennym.</p>	<p>leśnych 145g i 145a, przed istniejącymi przepustami.</p>	
	<p>Usuwanie drzew, ich podrostu i nalotu- ograniczenie transpiracji wody i podniesienie jej poziomu w złożu poprzez usuwanie drzew i ich nalotu, wg potrzeb. Na powierzchni około 0,43 ha. Wykonywanie prac poza sezonem lęgowym, tj. od początku września do końca lutego w sposób zapewniający w maksymalnym stopniu ochronę gleby i roślinności.</p>	<p>Płaty siedliska w części pododdziałów: 142r, 143l.</p>	<p>Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku</p>
	<p>Ograniczanie niekontrolowanej antropopresji poprzez:</p> <p>1) wzmożenie kontroli terenu rezerwatu i obszaru przez RDOŚ w Gdańsku we współpracy ze Strażą Leśną, Państwową Strażą Łowiecką oraz Policją;</p> <p>2) utrzymanie oznaczenia granic rezerwatu i obszaru Natura 2000 i tablic informujących o obowiązujących zakazach.</p>	<p>1) Cały obszar Natura 2000; 2) granice rezerwatu i obszaru Natura 2000, miejsca wzdłuż udostępnionego szlaku¹¹⁾.</p>	<p>Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku we współpracy ze Strażą Leśną, Państwową Strażą Łowiecką oraz Policją</p>

¹¹⁾ zgodnie z zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 29 lutego 2016 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Torfowisko Pobłockie”.

91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	Zablokowanie odpływu wody z płatów siedliska. Zablokowanie rowów i linii odpływu powierzchniowego poprzez wykonanie: <ol style="list-style-type: none"> 1) 19 przegród drewniano-ziemnych (podwójna drewniana ścianka szczelna, w odległości do 10m, z przestrzenią między ściankami torfem i/lub innym materiałem bezpiecznym dla siedliska i/lub z wykorzystaniem drewna, gałęziówki zebranej podczas usuwania podrostu i nalotu drzew), piętrząca do rzędnej sąsiadującego z rowem terenu; 2) 2 zastawek piętrzących na wysokość co najmniej 24 m n.p.m. z kaskadowym obniżeniem o ok. 10 cm na każdej zastawce, Prace budowlane wykonać optymalnie w okresie jesiennym.	1) Rowy, w pododdziałach leśnych: 145i, 145d, 145f, 144k, 144f, 144g, 144d, 144a, 144d, 144b, 143j; 2) rzeka Skórzynka w pododdziałach leśnych 145g i 145a, przed istniejącymi przepustami.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku
	Ograniczanie niekontrolowanej antropopresji poprzez: <ol style="list-style-type: none"> 1) wzmożenie kontroli terenu rezerwatu i obszaru przez RDOŚ w Gdańsku we współpracy ze Strażą Leśną, Państwową Strażą Łowiecką oraz Policją; 2) utrzymanie oznaczenia granic rezerwatu i obszaru Natura 2000 i tablic informujących o obowiązujących zakazach. 	1) Cały obszar Natura 2000; 2) granice rezerwatu i obszaru Natura 2000, miejsca wzdłuż udostępnionego szlaku ¹²⁾ .	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku we współpracy ze Strażą Leśną, Państwową Strażą Łowiecką oraz Policją

¹²⁾ zgodnie z zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 29 lutego 2016 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Torfowisko Pobłockie”.

Załącznik nr 8. Lokalizacja działań ochronnych.

Załącznik nr 9. Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 Torfowisko Pobłockie PLH220042 oraz realizacji celów działań ochronnych.

Lp.	Przedmiot ochrony	Monitorowany wskaźnik stanu ochrony	Obszar wdrażania ¹³⁾
1.	4010 wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym (<i>Ericion tetralix</i>)	1) Monitoring efektywności zabiegu - kontrola skuteczności działania odcinkowej likwidacji rowów odwadniających poprzez pomiary poziomu wód gruntowych w obszarze wokół wykonanych przegród; 2) ocena stanu ochrony ¹⁴⁾ siedliska w obszarze, zgodnie z PMŚ GIOŚ, co 6 lat od ustanowienia planu.	1) Obszar wokół przegród: a) na rowie R1 w wydzieleniu 145d, b) R2 w wydzieleniu 145i, c) R4 w wydzieleniu 144f, d) R8 w wydzieleniu 144f, e) R10 w wydzieleniu 144a, f) R13 w wydzieleniu 143d; 2) płat siedliska w pododdziałach 144d i 145h.
2.	7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	1) Monitoring efektywności zabiegu - kontrola skuteczności działania odcinkowej likwidacji rowów odwadniających poprzez pomiary poziomu wód gruntowych w obszarze wokół wykonanych przegród; 2) ocena stanu ochrony siedliska w obszarze, zgodnie z PMŚ GIOŚ, co 6 lat od ustanowienia planu.	1) Obszar wokół przegród: a) na rowie R1 w wydzieleniu 145d, b) R2 w wydzieleniu 145i, c) R4 w wydzieleniu 144f, d) R8 w wydzieleniu 144f, e) R10 w wydzieleniu 144a, f) R13 w wydzieleniu 143d; 2) płyty siedliska w pododdziałach 144h, 143f, 143h, 143g i 143k.
3.	7120 torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	1) Monitoring efektywności zabiegu - kontrola skuteczności działania odcinkowej likwidacji rowów odwadniających poprzez pomiary poziomu wód gruntowych w obszarze wokół wykonanych przegród; 2) ocena stanu ochrony siedliska w obszarze, zgodnie z PMŚ GIOŚ, co 6 lat od ustanowienia planu.	1) Obszar wokół przegród: a) na rowie R1 w wydzieleniu 145d, b) R2 w wydzieleniu 145i, c) R4 w wydzieleniu 144f, d) R8 w wydzieleniu 144f, e) R10 w wydzieleniu 144a, f) R13 w wydzieleniu 143d; 2) płyty siedliska w pododdziałach 143h, 143d, 143f.
4.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuzerio-Caricetea</i>)	1) Monitoring efektywności zabiegu - kontrola skuteczności działania odcinkowej likwidacji rowów odwadniających poprzez pomiary poziomu wód gruntowych w obszarze wokół wykonanych przegród; 2) ocena stanu ochrony siedliska w obszarze, zgodnie z PMŚ GIOŚ, co 6 lat od ustanowienia planu.	1) Obszar wokół przegród: a) na rowie R1 w wydzieleniu 145d, b) R2 w wydzieleniu 145i, c) R4 w wydzieleniu 144f, d) R8 w wydzieleniu 144f, e) R10 w wydzieleniu 144a, f) R13 w wydzieleniu 143d; 2) płyty siedliska w pododdziałach 144i, 142f.
5.	91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescens</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensonii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne.	1) Monitoring efektywności zabiegu - kontrola skuteczności działania odcinkowej likwidacji rowów odwadniających poprzez pomiary poziomu wód gruntowych w obszarze wokół wykonanych przegród; 2) ocena stanu ochrony siedliska w obszarze, zgodnie z PMŚ GIOŚ, co 6 lat od ustanowienia planu.	1) Obszar wokół przegród: a) na rowie R1 w wydzieleniu 145d, b) R2 w wydzieleniu 145i, c) R4 w wydzieleniu 144f, d) R8 w wydzieleniu 144f, e) R10 w wydzieleniu 144a, f) R13 w wydzieleniu 143d; 2) wybrane stanowiska w płacie siedliska w obszarze.

¹³⁾ Wg Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Damnica na lata 2011-2020.

¹⁴⁾ Zgodnie z metodyką przyjętą do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

UZASADNIENIE

Plan ochrony rezerwatu przyrody został opracowany na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 ze zm.), zgodnie z art. 20 ust. 1 i 2 oraz w związku z art. 20 ust. 5 tej ustawy, z dostosowaniem zakresu prac do zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych rezerwatu. Projekt planu sporządzono uwzględniając treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94 poz. 794), w tym uwzględniając zakres planu ochrony rezerwatu przyrody, określony w art. 20 ust. 3 oraz zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowisko Pobłockie PLH220042 w granicach rezerwatu, wskazany w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Plan ochrony rezerwatu sporządza się na okres 20 lat.

Rezerwat leży w powiecie słupskim, gminie Główczyce. W skład rezerwatu wchodzi grunt Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego, Nadleśnictwa Damnica. Obszar rezerwatu pokrywa się w całości z obszarem Natura 2000 Torfowisko Pobłockie PLH 220042.

Rezerwat „Torfowisko Pobłockie” o powierzchni 112,31 ha, został uznany na mocy § 11 zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 12 października 1982 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. Nr 25, poz. 234), w celu zachowania torfowiska typu atlantyckiego ze stanowiskiem woskownicy europejskiej oraz zbiorowisk bagiennych, leśnych i zaroślowych. Obecnie obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 20 listopada 2015 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Torfowisko Pobłockie” (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2015 r. poz. 3882), w którym utworzono otulinę rezerwatu o powierzchni 311,04 ha.

Rezerwat „Torfowisko Pobłockie” to cenny, jeden z nielicznych w kraju, chroniący typowe wysokie torfowisko atlantyckie, siedlisko 7110. Płaty torfowiska wysokiego charakteryzują się z reguły dobrze wykształconą strukturą kępkowo-dolinkową z występującymi torfowcami. Z reguły na obrzeżach torfowiska można zaobserwować zwiększony udział woskownicy zwyczajnej *Myrica gale*, choć nierzadko również w jego częściach centralnych. W centralnej części dominują płaty fitocenozy z przeważającą wełnianką pochwowatą *Eriophorum vaginatum* wraz z domieszką innych gatunków typowych dla zbiorowiska, takich jak: przygielka biała *Rhynchospora alba*, żurawina błotna *Oxycoccus palustris*, wełnianeczka darniowa *Baeotryon cespitosum*, bagno zwyczajne *Ledum palustre*, modrzewnica zwyczajna *Andromeda polifolia*, a także wrzosiec bagienny *Erica tetralix* i wrzos zwyczajny *Calluna vulgaris*. Chronione są także siedlisko: 4010 wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym (*Ericion tetralix*), 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej lub stymulowanej regeneracji, 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*) oraz lasy bagienne – siedlisko 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginos-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i

brzozowo-sosnowe bagiennie lasy borealne).

Głównym celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie dobrze wykształconych płatów reliktowego atlantyckiego zespołu roślinnego *Ericetum tetralicis* na wschodniej granicy jego zasięgu oraz torfowiska atlantyckiego z udziałem woskownicy europejskiej *Myrica gale*, a także utrzymanie złoża torfowego jako dużego obszaru zbiornika retencyjnego wody, spełniającego ważną rolę w kształtowaniu bilansu wodnego okolicy.

Aktualnie przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Torfowisko Pobłockie są siedliska przyrodnicze wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory:

- naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne 3160
- wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym (*Ericion tetralix*) 4010
- torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) * 7110
- torfowiska wysokie, zdegradowane zdolne do naturalnej lub stymulowanej regeneracji 7120
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*) 7140
- bory i lasy bagiennie (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginos-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagiennie lasy borealne) 91D0

W wyniku prac terenowych na potrzeby opracowywania dokumentacji do planu zadań ochronnych dla obszaru, nie potwierdzono występowania w obszarze Natura 2000 Torfowisko Pobłockie siedliska przyrodniczego 3160 - naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne. Dane przedstawione w „Planie ochrony rezerwatu torfowiskowego „Torfowisko Pobłockie” z 2005 r., a także informacje zawarte w dokumentacji „Ocena efektów podejmowanych działań ochronnych i stan zachowania siedlisk przyrodniczych” z 2011 r. także nie potwierdzają występowania przedmiotowego siedliska przyrodniczego w obszarze. Potencjalne miejsce występowania dystroficznych zbiorników wskazują niemieckie mapy historyczne z pierwszej połowy XX wieku oraz polskie mapy topograficzne z lat 50-tych ubiegłego wieku. Niemniej jednak badania terenowe przeprowadzone w roku 2014 roku nie potwierdziły obecności siedliska. Najprawdopodobniej siedlisko 3160 uległo zarośnięciu w wyniku postępującej naturalnej sukcesji. Siedlisko wymaga zatem usunięcia z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000.

Należy zweryfikować ewentualne występowanie siedliska na obszarze rezerwatu oraz podjąć kroki uaktualniające SDF.

Najpoważniejszymi zagrożeniami względem przedmiotów ochrony rezerwatu jest występowanie niekorzystnych stosunków wodnych m.in. poprzez istnienie infrastruktury melioracyjnej. Sieć rowów odwadniających, które wykonano w przeszłości, mimo braku oczyszczania oraz ich stopniowego zarastania, a także wykonanych zastawek piętrzących nie przestały pełnić swoich funkcji drenujących i przyspieszających odpływ wód. Ponadto zagrożeniem względem przedmiotowego obszaru jest prowadzenie prac melioracyjnych

poza obszarem Torfowiska Pobłockiego: rzeka Skórzyńska, Kanał A. Znaczny, negatywny wpływ na stopień uwodnienia obszaru ma także zmniejszenie sumy rocznych opadów. Torfowiska wysokie zasilane są wyłącznie, lub prawie wyłącznie wodami opadowymi (ombrofilny typ zasilania), w związku z powyższym są bardzo wrażliwe na warunki atmosferyczne.

Zidentyfikowanym zagrożeniem jest również sukcesja wtórna. Na terenie torfowiska mamy do czynienia z ewolucją biocenotyczną, która przejawia się stopniowym zarastaniem torfowisk i wilgotnych wrzosowisk przez gatunki krzewiaste i drzewiaste. Wahania poziomu wód oraz stanu uwodnienia ww. siedlisk przyrodniczych, które zachodziły na przestrzeni wielu lat doprowadziły do wkraczania siewek drzew i krzewów, które z biegiem czasu zmieniają strukturę i fizjonomię danych zbiorowisk. Niekorzystnie na stan ochrony siedlisk wpływa również obecność i możliwość rozprzestrzeniania się silnie ekspansywnego gatunku rodzimego - trzęślicy modrej *Molinia caerulea*, która obniża ocenę parametru struktury i funkcji wielu fitocenoz.

W mniejszym stopniu torfowisko Pobłockie narażone jest na antropopresję, w tym niekontrolowaną penetrację terenu rezerwatu poza wyznaczonymi szlakami powodująca płoszenie zwierząt, wydeptywanie, niszczenie roślinności, zbieranie grzybów, jagód i zaśmiecanie terenu rezerwatu.

Do potencjalnych zagrożeń zdefiniowanych dla przedmiotów ochrony rezerwatu i obszaru Natura 2000 zaliczono przede wszystkim prace melioracyjne w otulinie rezerwatu, intensyfikację rolniczego użytkowania terenów przyległych do obszaru, wykorzystanie terenów stanowiących grunty orne, nieużytki, łąki czy pastwiska na cele budowlane, a także niewłaściwie prowadzoną gospodarkę leśną, opartą na rębniach zupełnych w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu (w otulinie). Wszystkie ww. zagrożenia potencjalnie zwiększają eutrofizację obszaru, przyspieszają i zwiększają spływ substancji biogenicznych, co prowadzi do obniżenia stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w rezerwacie, a w konsekwencji do ich ustąpienia.

W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wynikających ze sposobu zagospodarowania otoczenia rezerwatu określono ustalenia do odpowiednich dokumentów planistycznych oraz wskazania dla zarządców obszaru rezerwatu. Dotyczą one:

- zachowania siedlisk przyrodniczych i rzadkich gatunków roślin będących przedmiotami ochrony w rezerwacie;
- ograniczania antropopresji.

Zachowaniu siedlisk przyrodniczych oraz ograniczaniu antropopresji służyć będzie zachowanie obecnej formy użytkowania gruntów w najbliższym otoczeniu rezerwatu tj. lasów, łąk i pastwisk, terenów rolnych oraz nieużytków.

Działania ochronne, które wskazano dla ograniczenia ww. zagrożeń będą realizowane w obrębie rezerwatu oraz poza jego granicami – poprzez odpowiednie zapisy do dokumentów planistycznych gminy.

Dla siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w rezerwacie oraz w obszarze Natura 2000 przewidziano działania związane z ochroną czynną mające na celu polepszenie stanu ochrony cennych siedlisk. Dotyczą one:

- poprawy uwodnienia terenu poprzez odcinkową likwidację rowów odwadniających;
- usuwania drzew, ich podrostu oraz nalotu.

Podstawowym działaniem ochronnym jest zablokowanie istniejących wciąż jeszcze rowów odwadniających obszar. Na podstawie wizji terenowej wskazano punkty, w których rowy mogą i powinny być zablokowane, a także zalecany sposób wykonania tych działań.

Działanie to wraz z kosztami wielokrotnie powielono dla wszystkich siedlisk przyrodniczych, ponieważ sieć rowów tworzy powiązaną strukturę, oddziałującą w sposób zintegrowany na wszystkie płaty fitocenoz. Nierzadko jeden rów odwadnia jednocześnie więcej niż jedno siedlisko przyrodnicze (np. bory bagienne i torfowisko wysokie), w związku z czym nie ma powodu, aby przyporządkowywać konkretne rowy do poszczególnych siedlisk i rozdzielać działanie na osobne zadania.

Kolejne, zaplanowane w ramach planu ochrony działanie to sukcesywne usuwanie pojawiającego się nalotu brzozy oraz sosny na powierzchni siedlisk oraz fitocenoz z woskownicą europejską. Na dany moment płaty siedlisk nie są silnie porośnięte przez starsze drzewa, widoczne jest natomiast obfite wkraczanie młodych samosiejek brzozy oraz niewielki podrost sosen, które należy usuwać. Należy zwrócić szczególną uwagę, iż nie jest to zadanie jednorazowe. W ciągu obowiązywania planu należy je wykonywać kilkakrotnie, w miarę zaistniałych potrzeb, gdy ponownie odnowi się nalot. Nie można dopuścić do ponownego odbudowania zadrzewień.

Zalecanym okresem do wykonywania prac jest okres zimowy w czasie mrozów. Dobór terminu wynika z zamarznięcia wierzchniej warstwy fitocenozy, co ułatwia prace na siedlisku tego typu, ponadto nie dochodzi do nadmiernego niszczenia struktury runa. Drzewostan należy wyciąć, bez usuwania korzeni, tak aby nie naruszyć struktury złoża. Uzyskaną w wyniku wycinki biomasę dopuszcza się wykorzystać, jako materiał do budowy przytamań.

Ograniczeniu antropopresji służyć ma niezbędne utrzymanie oznaczenia granic rezerwatu, utrzymanie tablic informujących o formie ochrony i zakazach obowiązujących na terenie rezerwatu, konserwacja i remonty istniejącej infrastruktury, a także sprzątnięcie terenu rezerwatu i jego kontrole przez wyspecjalizowane służby, wg potrzeb.

Ustalenia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Główny, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego dotyczą zachowania obecnej formy użytkowania gruntów w otulinie rezerwatu tj. grunty leśne, użytki zielone i nieużytki, niezmiennia na grunty orne (R) użytków gruntowych oznaczonych jako: Ls, Lz, Ł, Ps, N, nieprowadzenia przez obszar rezerwatu liniowych obiektów infrastruktury technicznej takich jak: drogi, rurociągi, linie energetyczne i telefoniczne, nieodprowadzania ścieków na teren zlewni torfowiska oraz dopuszczenia nowej zabudowy wyłącznie na terenach użytków gruntowych oznaczonych jako: B, Br, Bi, Bp, dr.

Nie przewiduje się konieczności wprowadzania zmian w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w planie zagospodarowania województwa pomorskiego. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Główny przewiduje się wprowadzenie zapisów, umożliwiających rozwój osadnictwa w miejscowości Pobłocie ukierunkowane poza obszar otuliny rezerwatu (z wyjątkiem gruntów dopuszczonych do zainwestowania określonych w §11 pkt 3 lit c), a także zamieszczenie zapisów, zapewniających właściwy poziom (stanu) wód gruntowych i powierzchniowych, co wymagać może podjęcia następujących kierunków zagospodaro-

wania przestrzennego takich jak: regulacja, konserwacja kanałów melioracji wodnych podstawowych z zachowaniem przepisów szczegółowych, czy udrożnienie i odtworzenie istniejących urządzeń melioracji wodnych szczegółowych oraz ich bieżąca konserwacja z zachowaniem przepisów szczegółowych.

Zaplanowany monitoring będzie dotyczył stanu zachowania siedlisk z załącznika I Dyrektywy siedliskowej: 4010 wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym (*Ericion tetralix*), 7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), 7120 torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuzerio-Caricetea*), 91D0 - bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi- Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi- Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne.

Zasady monitoringu wskazanego w planie ochrony oparto o metodykę opracowaną przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska na potrzeby państwowego monitoringu środowiska. Monitoring siedlisk poszerzono o działanie powielane, odnoszące się do wszystkich siedlisk przyrodniczych, polegające na badaniu głębokości zalegania pierwszej warstwy wodonośnej poprzez bieżące odczyty z diverów. Uzupełnione o pomiary pierwszej warstwy wodonośnej wykonane przy pomocy odwiertów świdrem w punktach badawczych zlokalizowanych przed i za wykonaną przegrodą, w celu ustalenia skuteczności przeprowadzonych działań ochronnych. W przypadku prowadzenia monitoringu jednego z ww. przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 przez GIOŚ w ramach obowiązkowego monitoringu przyrodniczego wyniki badań GIOŚ zostaną wykorzystane do celów wskazanych w § 10 niniejszego zarządzenia.

Nie wskazuje się obszarów i miejsc udostępnionych do celów rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa, ze względu na zagrożenie dla przedmiotów ochrony rezerwatu i przeciwdziałanie antropopresji. Nie wskazuje się również obszarów i miejsc udostępnionych do celów edukacyjnych i turystycznych, ponieważ droga leśna pełniąca tę funkcję została wyznaczona jako szlak udostępniony odrębnym zarządzeniem (zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 29 lutego 2016 r.), zgodnie z zaleceniami Ministra Środowiska wskazanymi w pismach DP-074-40/49808/12/KP z dnia 2.01.2013 r., DP-074-42/1576/12/KP z dnia 04 lutego 2013 r., DP-074-42/10744/12/KP z dnia 13 maja 2013 r., DP-074-40/19354/12/KP z dnia 18 czerwca 2013 r. oraz w piśmie Zastępcy Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska nr DOP-OC.600.256.2012.HS.3 z dnia 24.10.2013 r.

Do celów naukowych rezerwat może być udostępniony wyłącznie na wniosek zainteresowanego, po uzyskaniu zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku określającego zakres i zasady prowadzenia badań, pod warunkiem, że badania nie spowodują negatywnego oddziaływania na cele ochrony przyrody rezerwatu.

Nie wskazuje się miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza, ze względu na sprzeczność powyższych form działalności z celami ochrony przyrody w rezerwacie.

Utrzymuje się zakaz wprowadzania psów na teren rezerwatu, ze względu na możliwość płoszenia gniazdujących tam ptaków i innych zwierząt.

Środki finansowe na realizację działań ochronnych, edukacyjnych oraz monitoring

w większości planuje się pozyskać z funduszy wspierających ochronę przyrody, w związku z czym wysokość dofinansowania będzie decydować o zakresie i terminie realizacji zaplanowanych działań. Zatwierdzony plan ochrony będzie stanowił podstawę merytoryczną i formalną do aplikowania o środki finansowe do funduszy wspierających czynną ochronę przyrody.

Nie stwierdzono potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony rezerwatu i obszaru Natura 2000 w jego granicach i uwarunkowaniach ich ochrony.

Nie wskazano potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Torfowisko Pobłockie PLH220042 w granicach rezerwatu ponieważ uznano, że przedmiotowy plan będzie stanowił dostateczną podstawę do osiągnięcia zakładanych celów.

W planie ochrony nie uwzględniono wyników audytu krajobrazowego, gdyż dla województwa pomorskiego takiego audytu jeszcze nie przeprowadzono.

Projekt zarządzenia został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Szczecinku (pismo ZO.7212.19.2016.GH z dnia 6 kwietnia 2016 r., w którym poinformowano, iż w ślad za opinią Nadleśnictwa Damnica nie wnosi się uwag do projektu zarządzenia). Ponadto swoją opinię na temat projektu zarządzenia wyraziła Regionalna Rada Ochrony Przyrody w Gdańsku (Uchwała nr 10/2016 z dnia 29 kwietnia 2016 r.).

Udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353) został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania z projektem planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Pobłockie”, wynikami prac na rzecz sporządzenia planu, dokumentacją do planu ochrony oraz o możliwości składania uwag i wniosków do planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia z dnia 18 maja 2016 r. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, na tablicach ogłoszeń: Urzędu Gminy Głównyce oraz Starostwa Powiatowego w Słupsku, a także w formie ogłoszenia w prasie lokalnej (.....). Na wniesienie uwag i wniosków do planu ochrony rezerwatu wyznaczono okres 21 dni. W okresie wpłynęły uwagi i wnioski od:.....

Projekt zarządzenia zaopiniowała Rada Gminy Głównyce.....

Projekt zarządzenia został zaopiniowany przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska.....

Projekt zarządzenia został uzgodniony, zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525 ze zm.) z Wojewodą Pomorskim, pismem z dnia r.